

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **Vodňanská drůbež, a.s.**, se sídlem Radomilická 886, Vodňany II, 389 01 Vodňany, zastoupen JUDr. Sylvií Sobolovou, advokátkou, se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1 – Nové Město, proti žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 801/33, Praha 1 – Nové Město, zastoupený JUDr. Jaromírem Císařem, Ph.D., advokátem, se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4 – Nusle, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č.j. SZIF/2023/0107582,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č.j. SZIF/2023/0107582, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 27.684 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Sylvie Sobolové, advokátky.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2023, č.j. SZIF/2023/0107582 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byla ukončena administrace jeho žádosti o dotaci podané v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014-2020 (dále jen „PRV“) ze dne 31. 7. 2020, reg.č. 20/010/0421d/564/000837, na projekt s názvem „*Modernizace porcování jatečně opracovaných kuřat*“, konkrétně na operaci 4.2.1 – Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů (dále jen „žádost“).
- [2] Důvodem ukončení administrace žádosti žalobce byl závěr žalovaného, že při poskytnutí dotace žalobci by došlo v důsledku existence střetu zájmů ve smyslu ustanovení § 4c zákona Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění do 31. 12. 2022 (dále jen „zákon o střetu zájmů“), k poskytnutí dotace v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy dle čl. 6 nařízení č. 1303/2013¹ a zároveň by tímto došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020 (dále jen „Pravidla“). Finanční prostředky poskytnuté žalobci na základě podané žádosti by tak byly ze strany orgánů EU považovány za neoprávněné, protože by došlo (stejně jako v případě dotace poskytnuté společnosti SCHROM FARMS) k jejich vyloučení z financování v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

- [3] V prvním žalobním bodě žalobce namítal absenci odůvodnění napadeného rozhodnutí. Tvrdil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí neuvedl žádné vlastní úvahy, ale pouze doslovně odcitoval úvahy auditního orgánu. Napadené rozhodnutí tak dle žalobce nesplňuje jednu ze základních náležitostí správního rozhodnutí podle ustanovení § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Z napadeného rozhodnutí nelze seznat, jakým způsobem a zda vůbec žalovaný hodnotil důkazní prostředky uložené ve správním spisu a jak vykládal právní předpisy, které na věc dopadají. Dále z napadeného rozhodnutí není možné seznat, v jakém rozsahu považuje žalovaný skutková zjištění učiněná v rámci auditu za prokázaná, jakým způsobem hodnotil žalovaný konkrétní důkazní prostředky, ze kterých auditní zjištění vychází, přičemž tyto nejsou založeny ve správním spisu, a v jakém rozsahu se žalovaný ztotožňuje s právním posouzením věci učiněným v rámci auditu. Konečně není uvedeno, jak se žalovaný vypořádal s důkazními návrhy a námitkami žalobce, neboť ty byly vzneseny až poté, co byly vyhotoveny auditní závěry. Žalobce a ani společnost Agrofert nikdy nebyli účastníky auditu a nebylo jim umožněno vykonávat jakákoli procesní práva.
- [4] Ve druhém žalobním bodě žalobce tvrdil, že se žalovaný zjevně neztotožňuje s úvahami auditního orgánu, což činí napadené rozhodnutí absolutně nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné ve smyslu ustanovení § 77 odst. 1 správního řádu. Žalobce odkázal na citaci závěrů auditu uvedenou na straně 2 napadeného rozhodnutí týkající se zapojení Ing. A. B. do řízení skupiny Agrofert a stanovisko žalovaného k dané problematice ze dne 12. 9. 2019, které je založeno ve správním spisu a které dle žalobce citované závěry rozporuje. Dále na straně 3 napadeného rozhodnutí žalovaný citoval závěry auditu, podle kterých Ing. A. B. prostřednictvím svěřenských fondů nepřímo ovládá mateřskou společnost skupiny Agrofert, tudíž se na Ing. A. B. vztahuje ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, a proto dotace poskytnuté skupině Agrofert od 9. 2. 2017 nejsou v souladu se zákonem o střetu zájmů. Obdobné závěry dovodil žalobce i k citaci závěrů auditu na straně 6 napadeného rozhodnutí týkající se rozhodujícího vlivu Ing. A. B. na rozhodnutí orgánů (Rada pro ESI fondy, Národní orgán pro koordinaci, vláda ČR) a k citaci závěrů auditu ohledně osobního a/nebo hospodářského zájmu Ing. A. B. na rozhodnutí přijatých v souvislosti s finančními prostředky EU, z nichž měla skupina Agrofert přímo či nepřímo prospěch. Tvrdil, že se žalovaný postavil do absurdní procesní situace, neboť se sám s citovanými závěry neztotožňuje, přestože se jejich obsáhlou citací pokusil nahradit vlastní (neexistující)

¹ nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006

posouzení věci. Pokud by taková absence odůvodnění nevyvolávala nicotnost, zakládá podle žalobce nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů či případně nesrozumitelnost a vnitřní rozpornost úvah. V rámci tohoto žalobního bodu žalobce rovněž poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2022, č.j. 14A 224/2021-145, ve kterém soud dospěl k závěru, že nelze zamítnout žádost o dotaci podanou společností ze skupiny Agrofert, aniž by se žalovaný zabýval problematikou údajného střetu zájmů a vypořádal se v této souvislosti s argumentací dotčených společností, která existenci tohoto střetu zájmů rozporovala. Závěrem tohoto žalobního bodu pak žalobce namítal, že žalovaný rozhodl o žádosti o dotaci v době, kdy již prokazatelně neplatil skutkový stav, ze kterého bylo vycházeno při formulování auditních závěrů.

- [5] Ve třetím žalobním bodě namítal žalobce neúplnost správního spisu, neboť překopírované závěry auditu se opírají o podpůrné důkazní prostředky, které žalovaný nikdy nedoplnil do správního spisu, čímž porušil zásadu spisového pořádku a znemožnil žalobci, aby se k těmto podkladům řádně vyjádřil. Závěry auditu nejsou procesně způsobilým důkazem, neboť představují toliko soubor skutkových zjištění, ke kterým auditoři dospěli na základě jiných důkazních prostředků, které ve spise založeny nejsou. Žalobce neměl možnost se s důkazními prostředky seznámit, neboť mu ze strany auditního orgánu nikdy nebylo umožněno vykonávat jakákoli procesní práva. Evropská komise (dále jen „Komise“) opakovaně odepřela žalobci i společnosti Agrofert právo nahlédnout do spisu, i možnost schůzky se zástupci Komise. Žalovaný si přitom podpůrné důkazní prostředky mohl snadno vyžádat. Závažnost této vady je znásobena tím, že se citací závěrů auditu žalovaný pokusil nahradit vlastní skutkové a právní posouzení věci. Do správního spisu tak nebyly nikdy založeny statuty svěřenských fondů, ačkoli bez jejich znalosti nelze způsob jejich fungování vůbec usuzovat. Nelze ani ověřit, z jaké verze statutů svěřenských fondů Komise vycházela, jakým způsobem je získala a zda s nimi nebylo nějak manipulováno. Pokud žalovaný obsah správního spisu nedoplnil, postupoval v rozporu se zásadou spisového pořádku podle ustanovení § 17 správního řádu a vzal za základ napadeného rozhodnutí skutkový stav, který neměl ve správním spisu oporu, či byl dokonce s částí podkladů v rozporu.
- [6] Ve čtvrtém žalobním bodě žalobce namítal, že žalovaný zcela pominul, že závěry auditu vycházejí ze skutkového stavu, který již netrvá. Žalovaný zcela pominul, že úvahy Komise týkající se aplikace ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů jsou z hlediska skutkového stavu podmíněny tím, že Ing. A. B. je nadále veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. K okamžiku rozhodování žalovaného o žádosti však již Ing. A. B. více než rok nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Z uvedeného důvodu žalovaný nemohl žádost o dotaci zamítnout s odkazem na postoj auditního orgánu. Podle ustálené rozhodovací praxe správních soudů se skutkový a právní stav v řízení posuzuje výlučně k okamžiku rozhodnutí o poskytnutí dotace (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č.j. 1 As 24/2011-79). Žalovaný však dovodil, že splnění podmínky podle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů nelze posuzovat k okamžiku vydání napadeného rozhodnutí, ale již k okamžiku podání žádosti o dotaci, a to aniž by následně splnění této podmínky bylo ověřeno k jakémukoli datu. Tímto postupem žalovaný popřel dikci, smysl i účel ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, který ve stanovených případech zakazuje dotaci poskytnout, nikoli o dotaci požádat. Skutečnost, že termín „poskytnutí dotace“ označuje okamžik vydání rozhodnutí a/nebo dohody o poskytnutí dotace, je v rozhodovací praxi správních soudů opakována a výslovně ji potvrdil také Tribunál Evropské unie ve věci T 109/01, *F. C. BV v. Komise*, podle kterého se podpora považuje za poskytnutou vydáním „právně závazného

aktu, kterým se příslušný národní orgán zaváže k vyplacení podpory“. Tato východiska žalovaný zcela pominul. Poskytnutí dotace nebránila ani kapitola 4 písm. k) obecné části Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (dále jen „obecná část Pravidel“). Před vydáním napadeného rozhodnutí projekt žalobce pojmově nemohl být v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů, jehož dispozice se vztahuje právě až k momentu vydání rozhodnutí o žádosti o dotaci, nikoli k okamžiku podání této žádosti. Závěry auditu nelze aplikovat na skutkový stav ani nepřímou analogii s dotačním projektem společnosti SCHROM FARMS. Podle auditních závěrů jsou dotační projekty společností ze skupiny Agrofert způsobilé k podpoře, pokud došlo k jejich poskytnutí v období od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017, tj. v období, kdy Ing. B. nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 4c ve spojení s ustanovením § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Žalovaný si nemůže manipulativně měnit postoj Komise ke svému obrazu, ani na základě své povinnosti eurokonformního výkladu právních předpisů či povinnosti dbát o veřejný zájem. V tomto případě neexistuje právní norma evropského práva, která by žalovaného nutila rozhodnout podle jiného skutkového stavu, než který byl dán v době jeho rozhodování. K povinnosti žalovaného dbát o veřejný zájem žalobce poukázal na závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v usnesení ze dne 3. 3. 2023, č.j. 4 Afs 11/2023-59, podle kterých neexistuje veřejný zájem na zamítnutí žádosti o dotaci, nýbrž toliko veřejný zájem na poskytování dotací v souladu se zákonem.

- [7] V pátém žalobním bodě žalobce tvrdil, že citované závěry auditu jsou věcně nesprávné. Předně uvedl, že ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, na němž jsou závěry auditu založeny, vůbec nedopadá na poskytování dotací žalovaným. Uvedený zákaz poskytování dotací se vztahuje výlučně na dotace poskytované podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla, přičemž normativní odkaz upřesňuje, že se tím rozumí zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“). Žalovaný však poskytuje dotace na základě procesu komplexně upraveného v ustanovení § 11 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SZIF“), nikoli dle rozpočtových pravidel. Ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů odkazuje na konkrétní právní předpis, podle něhož jsou poskytovány některé, nikoli však veškeré, dotace, a přesně odpovídá instrukcím pro formulaci odkazu na konkrétní právní předpis podle čl. 45 odst. 4 a 5 Legislativních pravidel vlády. Názor žalobce je podložen také ustálenou judikaturou českých soudů, zejména rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2013, č.j. 1 Afs 63/2013-54, a usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2021, č.j. 3A 63/2020-115. Pokud by ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů dopadalo i na dotace poskytované mimo režim rozpočtových pravidel, neexistovala by snaha zákonodárců rozšířit dopad ustanovení na všechny dotace prostřednictvím zrušení normativního odkazu na rozpočtová pravidla. Opačný závěr by byl v rozporu s východiskem nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp.zn. Pl. ÚS 4/17, podle kterého lze právní úpravu obsaženou v zákoně o střetu zájmů vykládat jen doslovně, a nikoli rozšiřujícím způsobem.
- [8] Auditní závěry jsou dle žalobce nesprávné i ohledně údajného porušení ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů v případě dotací poskytovaných společností ze skupiny Agrofert. Žalobce nikdy nebyl obchodní společností, ve které by vlastnil jakýkoli podíl veřejný funkcionář či jím ovládaná osoba. Jediným společníkem žalobce byl a je Agrofert. Osobou, která ovládá Agrofert, je Ing. Z. P., svěřenský správce svěřenského fondu AB private trust I, který vykonává vlastnická práva k akciím Agroferty, která mu umožňují jmenovat a

odvolávat většinu členů představenstva a dozorčí rady Agrofertu. Ing. P. přitom nikdy nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Ing. P., jakožto fyzickou osobu, již není možné dále ovládat. K tomu žalobce odkázal na ustanovení § 74 odst. 1 a § 75 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), s tím, že Ing. P. je jedinou osobou, která definici ovládání ve vztahu k Agrofertu splňuje, a která navíc naplňuje i domněnky podle ustanovení § 75 ZOK. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí Nejvyššího soudu (například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, č.j. 33 Cdo 3284/2019) je nezbytné vycházet z teze, že kdo zpochybňuje skutečnost, že na základě domněnek podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 ZOK je osobou ovládající Ing. P., musí prokázat opak. Žalovaný se ani náznakem nepokusil důkazně vyvrátit skutečnost, že ovládající osobou Agrofertu je Ing. P. Žalobce připomněl důkazy o rozhodujícím vlivu Ing. P. na Agrofertu, které žalovanému v minulosti předložil (zápisy z valné hromady Agrofertu ze dne 26. 6. 2018, ze dne 24. 1. 2019 a ze dne 18. 6. 2019) a které představují konkrétní projevy ovládání Agrofertu, na kterých se žádný veřejný funkcionář, natožpak svěřenské fondy, nijak nepodílí. Ovládání dle českého práva nelze zaměňovat s pojmem „*skutečného majitelství*“, jak učinila Komise v auditu, přičemž je vyloučeno ovládání fyzických osob, které by bylo v rozporu s celou řadou ustanovení Listiny základních práv a svobod i ZOK. Nadto bylo příslušným správním orgánem již v přestupkovém řízení rozhodnuto o tom, že Ing. B. neovládá ani svěřenské fondy, ani skupinu Agrofert (pravomocné rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 26. 9. 2019, č.j. 117665/2019/KUSK, dále jen „Rozhodnutí KÚSK“). Žalovaný uvedené rozhodnutí ignoroval, ač jím byl podle ustanovení § 57 odst. 3 správního řádu vázán. K posouzení ze strany Krajského úřadu Středočeského kraje konvenuje i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2019, sp.zn. 29 NSCR 178/2017, podle kterého musí být možnost uplatňovat rozhodující vliv reálná, nikoli čistě potencionální nebo teoretická. I v tomto jsou závěry auditu nesprávné a žalovaný je podle obsahu správního spisu sám opakovaně vyvracel.

- [9] Závěry auditu se dle žalobce dále nesprávně dovolávají čl. 61 finančního nařízení². K tomu žalobce konstatoval, že není účastníkem finančních operací, ani jinou osobou podílející se na plnění rozpočtu a čl. 61 finančního nařízení na něj vůbec nedopadá, tudíž jej nemohl porušit. Naopak čl. 61 finančního nařízení dopadá na žalovaného, který však nikde netvrdí, že by důvodem přijetí napadeného rozhodnutí bylo, že některý z jeho úředníků jednal v rozporu s čl. 61 finančního nařízení, neboť byl v této věci zájmy jakéhokoli veřejného funkcionáře ovlivněn. Ani ve správním spise není založen žádný záznam o takovém ovlivnění.
- [10] Uzavřel, že se všemi uvedenými námitkami se žalovaný seznámil již v průběhu řízení o žádosti, avšak jejich vypořádání se účelově vyhnul. Žalovaný se o to ani nepokusil, což je o to závažnější, že citované závěry auditu nejsou ani definitivním a právně závazným výstupem. Tribunál Evropské unie se totiž právní povahou obdobných auditních výstupů již opakovaně zabýval (například ve věci T-703/18 *Polsko v. Komise*), a to se závěrem, že nemají povahu právně závazného rozhodnutí, ale jsou pouze přípravným aktem, který

² NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018,

kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012

nevyvolává závazné právní následky. Tuto předběžnou a právně nezávaznou povahu mají i audity některých útvarů Komise týkající se problematiky střetu zájmů.

- [11] Ačkoli žalovaný v závěru napadeného rozhodnutí uvedl, že před rozhodnutím o žádosti je povinen prověřit, zda poskytnutí dotace není v rozporu s pravidly stanovenými za účelem zabránění střetu zájmů, takové posouzení ve skutečnosti nikdy neprovedl. K tomu žalobce opětovně odkázal na závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2022, č.j. 14A 224/2021-145.
- [12] Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhoval její zamítnutí. Uvedl, že poskytuje dotace v oblasti zemědělství podle ustanovení § 11 zákona o SZIF. Před vlastním posouzením žádosti žalobce, stejně jako ostatních žadatelů z koncernu Agrofert, vyvstala otázka, zda dotace poskytované žalovaným podle ustanovení § 11 zákona o SZIF náleží do rozsahu věcné působnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. Na tuto otázku existují dva rozdílné odborné názory (výklady), a to výklad provedený auditory Komise ve prospěch aplikovatelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů a výklad v neprospěch aplikovatelnosti tohoto ustanovení, který vychází z analýzy právního řádu ČR. V návaznosti na úvahy týkající se (ne)aplikovatelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů žalovaný považoval za nezbytné položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU, neboť pro rozhodnutí o žalobě považoval za zásadní výklad čl. 6 nařízení 1303/2013³ v kontextu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů.
- [13] K samotnému obsahu žaloby žalovaný popsal proces financování PRV, který je závislý na financování z EZFRV. Administrace žádosti probíhá podle platných Pravidel. Po dokončení realizace projektu a jeho kontrole žalovaný požádá Komisi o vyplacení finančních prostředků z EZFRV. Z této skutečnosti vyplývá, že právní názory, respektive závěry orgánů EU mají na administraci žádosti zcela zásadní dopady. Žalovaný poukázal na skutečnost, že v rámci auditu Komise dospěla k závěru o nezpůsobilosti projektu společnosti SCHROM FARMS, patřící do skupiny Agrofert, z důvodu nesouladu s právem EU a porušení ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. Auditóři se zabývali dalšími žádostmi o dotaci podanými společnostmi ze skupiny Agrofert, jejichž administrace byla žalovaným pozastavena. V Souhrnné zprávě Komise uvedla, že 37 projektů s datem podání žádosti po 1. 9. 2017 by podléhalo zákazu podle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů a byly by vyloučeny z financování v rámci EZFRV, tedy veškeré výdaje spojené s projekty schválenými během období, kdy existoval střet zájmů.
- [14] Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že podle § 159 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), není na uzavření dohody o poskytnutí dotace právní nárok, tudíž ani na samotné poskytnutí dotace z PRV není před uzavřením dohody o poskytnutí dotace právní nárok. To ostatně potvrzuje Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 26. 11. 2013, č.j. 8 Afs 47/2013-45, a ze dne 15. 11. 2016, č.j. 6 Afs 275/2015-39. Nárok na poskytnutí dotace vzniká za předpokladu splnění podmínek poskytnutí dotace, za které je třeba považovat také podmínky vyplývající z platné a účinné české i unijní právní úpravy, včetně splnění způsobilosti žadatelů. Za klíčový označil žalovaný čl. 6 nařízení č. 1303/2013, z něhož vyplývá povinnost žalovaného zajistit, že operace podporované z evropských strukturálních a investičních fondů jsou v souladu s platným právem EU a členských států. Pro úplnost žalovaný odkázal též na čl. 58 odst. 1

písm. c) nařízení č. 1306/2013, podle kterého jsou členské státy povinny předcházet nesrovnalostem.

- [15] Dále uvedl, že je před rozhodnutím o žádosti o dotaci povinen prověřit, zda jsou naplněny podmínky, za kterých může dotaci žadateli poskytnout. V rámci tohoto procesu žalovaný neprovádí pouze posouzení, zda je, nebo není poskytnutí dotace v rozporu se zákazem podle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, ale musí současně ověřit, že poskytnutá dotace, respektive její část odpovídající podílu spolufinancování z EZFRV bude následně ze strany orgánů EU akceptována a refundována. Pokud žalovaný disponuje informací nasvědčující tomu, že v případě uzavření dohody o poskytnutí dotace a vyplacení této dotace žádné finanční prostředky z ZFRV neobdrží, postupoval by v rozporu s povinností postupovat co nejhospodárnějším způsobem, neboť by došlo k negativnímu dopadu na státní rozpočet.
- [16] Za klíčové podklady pro posouzení žádosti žalobce žalovaný označil Formální sdělení, Souhrnnou zprávu a Prováděcí rozhodnutí (v podrobnostech viz dále v tomto rozsudku) s tím, že vydáním Prováděcího rozhodnutí došlo k ukončení auditu. Předmětem auditního šetření bylo i posouzení, zda Ing. A. B. ovládá ve smyslu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů svěřenské fondy, a jejich prostřednictvím společnosti náležející do koncernu Agrofert. Zjištění Komise se neomezují na dříve vykázané finanční prostředky, ale vztahují se i na ty, které mohou být v budoucnu vykázaný na projekty, které lze považovat ze skutkového i právního hlediska za obdobné. K auditnímu šetření, respektive k závěrům auditorů Komise žalovaný mohl přihlížet jako k zásadní okolnosti ovlivňující jeho správní uvážení, zejména v kontextu existence pochybností o tom, že poskytnutí dotačních prostředků v rozsahu podílu státního rozpočtu na prozatímní spolufinancování Projektu nebude později zátěží pro rozpočet SZIF a nebude představovat ztrátu v rozporu s vyhlášeným PRV. V tomto žalovaný odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 5. 10. 2020, č.j. 14A 49/2020-79, podle kterého je veřejným zájmem také to, aby nebyly poskytovány dotace z evropských prostředků, které následně mohou být důvodem pro finanční opravy ve smyslu čl. 85 nařízení č. 1303/2013.
- [17] Žalovaný shrnul, že závěry auditního šetření představují skutečné ohrožení finančního krytí Projektu v rámci Programu z prostředků EU. Předpokládané neproplacení by pak mělo závažné důsledky pro státní rozpočet, respektive pro rozpočet žalovaného, spočívající v přenesení finanční zátěže na tento rozpočet, a to vše za situace, kdy na poskytnutí dotace není právní nárok.
- [18] V rámci administrace žádosti žalovaný z obchodního rejstříku ověřil, že ke dni podání žádosti byl jediným společníkem žalobce společnost Agrofert a žalobce byl součástí koncernu Agrofert, jehož jediným akcionářem byl Ing. A. B. V případě uzavření dohody o poskytnutí dotace a jejího vyplacení by se žalobce nacházel v totožném postavení jako společnost SCHROM FARMS, přičemž v rámci administrace nebyly zjištěny skutečnosti, které by mohly odůvodňovat jiný přístup orgánů EU při žádosti o proplacení poměrné části dotace na PRV. Tudíž by se závěry Komise uvedené ve Formálním sdělení a v Souhrnné zprávě analogicky uplatnily v plném rozsahu i ve vztahu k žalobci. Právě vydání Prováděcího rozhodnutí vycházející ze závěrů Auditního šetření je dle názoru Žalovaného zcela zásadní skutečností, která odlišuje postup žalovaného při administraci žádostí o dotaci podaných společnostmi z koncernu Agrofert (vč. žádosti) od postupu uplatňovaného Ministerstvem průmyslu a obchodu, které zamítlo žádosti o dotace podané společnostmi z koncernu Agrofert s odkazem na závěry auditního šetření Komise č. REGC414CZ0133 (vedeného paralelně s Auditním šetřením). Prováděcí rozhodnutí, které je právě tímto

jednoznačným, definitivním a pro Českou republiku závazným dokumentem. Dále uvedl, že nebyl oprávněn zpochybňovat pravomoc Komise při provádění auditu, neboť ta jednala v rámci svých pravomocí, což je v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020, sp.zn. Pl. ÚS 4/17.

- [19] K námitce nezaložení důkazních prostředků do správního spisu žalovaný uvedl, že s přihlédnutím k povaze rozhodování o poskytnutí dotace na PRV, reálnému riziku narušení veřejného zájmu vyplývajících ze závěru Auditů a skutečnosti, že napadené rozhodnutí nebylo založeno na posouzení způsobilosti žalobce ve smyslu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, nýbrž z důvodu neexistence zdroje financování v rámci EZFRV ze strany EU, nelze po žalovaném důvodně požadovat, aby se věcně zabýval námitkami žalobce k vedení Auditů či k jeho závěrům.
- [20] K údajné vázanosti rozhodnutím KÚSK žalovaný odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 4. 2021, č.j. 18A 6/2020-224, podle kterého se rozhodnutí KÚSK nijak přímo nevyjadřovalo k naplnění podmínky ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů z pohledu rozhodování o poskytnutí dotace. Uvedené závěry tedy nejsou pro věc rozhodující.
- [21] Námitky žalobce, že skutečnosti vyplývající ze závěrů auditního šetření nemají ve správním spisu oporu a nelze je považovat za prokázané, jakož i námitky poukazující na opačný právní názor k aplikovatelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, podle žalovaného svědčí o nepochopení důvodu ukončení administrace žádosti a vydání napadeného rozhodnutí. Důvodem k ukončení administrace žádosti a vydání napadeného rozhodnutí byly primárně závěry Komise o nezpůsobilosti žadatelů z koncernu Agrofert o dotaci z hlediska právní úpravy střetu zájmů, které mají přímý odraz v obsahu Prováděcího rozhodnutí, na základě kterého byly z financování EU vyloučeny i výdaje na projekt společnosti SCHROM FARMS. V důsledku této skutečnosti vyvstala důvodná obava z toho, že Komise bude obdobným způsobem postupovat i v případě uzavření dohody o poskytnutí dotace s žalobcem. V takovém případě by nebyl splněn základní předpoklad pro poskytnutí dotace z EZFRV, a to z důvodu absence zdroje pro spolufinancování PRV na unijní úrovni.
- [22] Závěrem vyjádření žalovaný rozporoval, že by v napadeném rozhodnutí aplikoval závěry auditu na odlišný skutkový stav. Tvrdil, že žadatel musí být způsobilý po celou dobu administrace žádosti o dotaci. Ze závěrů auditního šetření vyplývá, že Projekt byl Komisí shledán jako nezpůsobilý pro financování z EZFRV z důvodu porušení ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů a souvisejícího porušení čl. 6 nařízení č. 1303/2013. V průběhu administrace žádosti tak žalobce ztratil způsobilost k poskytnutí dotace.
- [23] Žalobce podal dne 22. 6. 2023 k vyjádření žalovaného repliku, v níž konstatoval, že žalovaný snaží tvrdit jiné důvody, pro které administraci žádosti údajně ukončil, než které uvedl v napadeném rozhodnutí. Zákonným podkladem pro ukončení administrace žádosti je podle napadeného rozhodnutí ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů.
- [24] Žalovaný dle žalobce pominul, že závěry auditního šetření týkající se aplikace ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů vychází z předpokladu, že Ing. A. B. je nadále veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. K okamžiku rozhodování žalovaného o žádosti Ing. A. B. nebyl veřejným funkcionářem. Žalovaný proto nemohl žádosti nevyhovět z tohoto důvodu. Ze stejného důvodu je vyloučena i aplikace závěrů auditního šetření. Ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů zakazuje dotaci „poskytnout“, nikoli o dotaci požádat. Okamžik poskytnutí dotace označuje okamžik vydání rozhodnutí a/nebo dohody o poskytnutí dotace. Nadto žádná část závěrů auditního

šetření se nevztahuje na dotace, o nichž je rozhodováno v okamžiku, kdy Ing. A. B. již není veřejným funkcionářem, naopak nebyly shledány nesrovnalosti v dotacích, které byly poskytnuty v období od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017, kdy Ing. A. B. nebyl členem vlády ČR bez ohledu na to, zda byl veřejným funkcionářem v době, kdy o tyto dotace bylo požádáno.

- [25] K argumentaci znění kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel žalobce uvedl, že uvedené nemohlo bránit v poskytnutí dotace, neboť před vydáním napadeného rozhodnutí Projekt nemohl ani pojmově být v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů, jehož dispozice se vztahuje až k okamžiku vydání rozhodnutí o poskytnutí žádosti, nikoli k okamžiku podání žádosti. Jak přiznal žalovaný ve svém vyjádření, případná aplikace ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů se týká způsobilosti žadatele, nikoli způsobilosti projektu.
- [26] Dále měl žalobce za to, že Prováděcí rozhodnutí není definitivním a závazným dokumentem, který by uzavíral, že ke střetu zájmů došlo a EU neproplatí žádné dotační prostředky zatížené touto vadou. Domnělé důvody neexistence zdroje financování ze strany EU jsou neopodstatněné, neprokázané a nesmyslné.
- [27] Žalobce zdůraznil, že rozhodnutí KÚSK se věcně zabývalo tím, zda Ing. A. B. ovládá společnosti v koncernu Agrofert, což byla relevantní otázka i v nynější věci. Argumentaci žalovaného o tom, že nebyl rozhodnutím KÚSK vázán, považoval žalobce za lichou.
- [28] Žalobce dále zdůraznil, že sám žalovaný zpochybňuje aplikovatelnost ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů na dotace poskytované žalovaným. Žalovaný nepopřel, že po dobu auditního šetření namítal, že jako státní fond neposkytuje dotace podle rozpočtových pravidel, ale podle zákona o SZIF. Ve svém vyjádření se žalovaný pustil do polemiky sám se sebou, což je podle žalobce i bez dalšího důkazem o zmatečnosti a vnitřní rozpornosti napadeného rozhodnutí.
- [29] S navrhovaným předložením předběžné otázky SDEU se žalobce neztotožnil, neboť se v případě ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů a ustanovení § 11 zákona o SZIF nejedná o implementaci unijního práva, ale normy čistě vnitrostátního práva, které podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie nemá SDEU pravomoc závazně právně vykládat. Jak vyplývá i z vyjádření žalovaného, nejsou žádné pochybnosti o výkladu čl. 6 nařízení č. 1303/2013.
- [30] Žalovaný v duplice ve vztahu k Prováděcímu rozhodnutí poukázal na čl. 288 věty čtvrté Smlouvy o fungování EU, podle kterého je ve vztahu k ČR závazné a nezměnitelné, a to v celém rozsahu, a tudíž je i závazné pro žalovaného. Jediným možným závěrem administrace žádosti při respektování unijního práva bylo její ukončení, a to jednoznačně na základě závěrů Komise o nezpůsobilosti žadatelů o dotaci z koncernu Agrofert podle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, kterými bylo *de facto* deklarováno, že přistoupí-li žalovaný ke schválení žádosti o poskytnutí dotací, uzavření dohod o poskytnutí dotací a jejich následnému proplacení, budou tyto výdaje vyloučeny z financování v rámci EZFRV.
- [31] Pokud by Komise považovala za dostačující vyčkání schválení žádostí o dotaci na dobu, kdy Ing. A. B. nebude veřejným funkcionářem, podle žalovaného by se k možným následkům schválení žádostí vůbec nevyjadřovala. Z čl. 74 nařízení č. 1303/2013 vyplývá, že členské státy v souladu s obecnými zásadami kontrol provádějí prostřednictvím platebních agentur kontrolu souladu žádostí o dotaci s cílem ověřit podmínky způsobilosti pro podporu. V případě nedodržení se aplikuje čl. 63 nařízení č. 1303/2013. Následky zjištěného nesouladu

upravuje čl. 35 nařízení č. 809/2014 je požadovaná podpora zamítnuta nebo v plné výši odňata, nejsou-li dodržena kritéria způsobilosti.

- [32] Žalovaný dále odkázal na čl. 4 písm. d) obecné části Pravidel, podle kterých je v celém průběhu administrace a po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel oprávněn dotaci neposkytnout, neproplatit, nebo zahájit řízení o vrácení neoprávněné platby dotace, pokud příjemce dotace nesplnil podmínky stanovené v Pravidlech. Na základě uvedeného musí být žadatel (žalobce) způsobilý pro přiznání dotace od data podání žádosti až do konce lhůty vázanosti Projektu na účel. Pokud způsobilost ztratí před uzavřením dohody o poskytnutí dotace, je třeba dotaci považovat za neoprávněnou, přičemž v případě ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů nemůže dojít ke zhojení nezpůsobilosti. Takový výklad odpovídá smyslu a účelu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, ale také závěrům auditního šetření.
- [33] Žalovaný uzavřel, že nijak nepochybuje o aplikovatelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů na dotace poskytované podle zákona o SZIF. Ve svém vyjádření pouze uvedl panující nejasnosti při aplikaci ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů.
- [34] V podání ze dne 17. 5. 2024 žalovaný poukázal na závěry Nejvyššího správního soudu vyslovených v rozsudcích ve věcech vedených pod sp.zn. 6 Afs 71/2023, 7 Afs 95/2023 a 7 Afs 96/2023, s tím, že tyto plně dopadají i na projednávaný případ. Odkázal rovněž na sdělení Ministerstva financí ze dne 18. 8. 2023, č.j. MF-25541/2023/5506-3, ze kterého vyplývá, že závěry auditního šetření Komise č. REGC414CZ0133 i nadále představují překážku certifikace výdajů projektů, které byly v rámci auditu ze strany Komise označeny jako nezpůsobilé.
- [35] Ve vyjádření ze dne 7. 6. 2024 žalobce uvedl, že pokud sám žalovaný uznává, že obava o nedostupnost zdroje financování Projektu nebyla hlavním důvodem, ale pouze dílčím důvodem, pro který byla předmětná dotace zamítnuta, pak dle žalobce stále zůstává nosný důvodem napadeného rozhodnutí to, že poskytnutím dotace žalobce v dané věci došlo k porušení ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. Podotkl, že sám žalovaný přiznal, že aplikovatelnost tohoto ustanovení na případ žalobce je minimálně nejasná.
- [36] Dále žalobce v tomto vyjádření poukázal na odlišnosti nyní posuzované věci od případů posuzovaných Nejvyšším správním soudem. Uvedl, že předmětem soudního přezkumu byla rozhodnutí o zamítnutí dotace vydaná Ministerstvem průmyslu a obchodu podle rozpočtových pravidel v době, kdy A. B. byl předsedou vlády, tj. veřejným funkcionářem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Rozsudky Nejvyššího správního soudu tak vycházely především ze zcela jiného skutkového stavu věci. Nadto Ministerstvo průmyslu a obchodu i jinak vymezilo samotný důvod zamítnutí dotace, když uvedlo, že tímto bylo nenaplnění základního předpokladu pro poskytnutí dotace z Programu, tj. možnost financovat projekt z Evropského fondu pro regionální rozvoj, přičemž tuto neexistenci zdroje financování dovodilo ze závěrů paralelně vedeného auditu ke střetu zájmů, podle něhož všechny dotace, které byly poskytnuty společností ze skupiny Agrofert v rámci Programu, za současného splnění podmínky podání žádosti o podporu od 1. 9. 2017 dále a poskytnutí v době, kdy pan Ing. A. B. je (byl) veřejným funkcionářem, byly poskytnuty v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů. Rozhodovací důvod se tak neztotožňoval s důvodem zamítnutí dotace v napadeném rozhodnutí.
- [37] Žalobce se dále vyjádřil k tomu, proč se žalovaný v době rozhodování o žádosti o dotaci nemohl důvodně obávat, že by předmětná dotace nemusela být proplacena z rozpočtu EU.

I Nejvyšší správní soud v odkazovaných rozsudcích pak shledal riziko neproplacení dotace pouze za situace, kdy byl A. B. členem vlády. V této souvislosti pak poukázal na to, že i samo Ministerstvo průmyslu a obchodu do konce roku 2023 poskytlo společnostem ze skupiny Agrofert dvě dotace, o které bylo žádáno mezi 1. 9. 2017 a 17. 12. 2021, avšak rozhodováno o nich bylo až v době, kdy již A. B. nebyl členem vlády. V obou případech se jedná o projekty, které toto ministerstvo původně zamítlo, s ohledem na změnu skutkového stavu po odchodu A. B. z vládních funkcí však již v podpoření daného projektu nespárovalo žádnou překážku.

- [38] Žalovaný uvedl ve vyjádření ze dne 18. 6. 2024, že hlavním důvodem ukončení administrace žádosti o dotaci byly závěry auditorů Komise o nezpůsobilosti žalobce z hlediska právní úpravy střetu zájmů a dokument komise týkající se auditu byl vyhotoven v době, kdy A. B. již veřejným funkcionářem nebyl. Žalobce závěry auditního šetření dezinterpretuje. Dále zopakoval argumentaci obsaženou v předchozích podáních.
- [39] Při ústním jednání před soudem konaném dne 20. 6. 2024 žalobce i žalovaný setrvali na svých procesních stanoviscích, odkázali na svá písemná podání a shrnuli svou argumentaci.
- [40] Z důkazních návrhů účastníků soud vyhověl pouze takovým, které se týkaly listin, která nebyly již součástí správního spisu. Konkrétně se jednalo o dopis Evropské komise společnosti Agrofert ze dne 17. 10. 2019, ze dne 28. 11. 2019, ze dne 22. 10. 2020, odpověď Evropské komise na žádost o informace ze dne 3. 10. 2019, rozhodnutí Evropské komise o odepření přístupu k informacím ze dne 18. 12. 2019, záznam údajů z centrálního registru oznámení, stanovisko prof. A. Gerlocha, usnesení Policie České republiky ze dne 19. 4. 2023, rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 8. 10. 2021 č.j. MPO 614921/21/61500, rozhodnutí o poskytnutí dotace č.j. MPO 123425/23/61500, rozhodnutí o poskytnutí dotace č.j. MPO 124127/23/61500 a dopis follow-up of audit No REGC414CZ0133.
- [41] Ústní jednání bylo za účelem vyhlášení rozsudku odročeno na 3. 7. 2024.
- [42] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [43] Dne 31. 7. 2020 podal žalobce žádost o dotaci v PRV. Dne 11. 6. 2021 informoval žalovaný žalobce o pozastavení administrace žádosti, a to s ohledem na probíhající auditní šetření Komise č. UMB/0219/003/CZ zaměřené na řídicí a kontrolní mechanismy týkající se vyloučení střetu zájmů při poskytování dotací z PRV, které bylo zahájeno v lednu 2019 v návaznosti na politickou činnost Ing. A. B..
- [44] Dne 23. 2. 2021 obdržel žalovaný Formální sdělení č.j. UMB/2019/003/CZ/RCOL, v němž Komise formuloval závěry Auditů. Dne 11. 5. 2022 byla Zemědělským výborem Komise projednána souhrnná zpráva Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, jejímž prostřednictvím Komise členským státům sdělila vyhodnocení finančních částek, které musí být na základě Prováděcího rozhodnutí vyloučeny z unijního financování z důvodu jejich nesouladu právem EU. Dne 8. 6. 2022 bylo vydáno Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/908 ze dne 8. 6. 2022, kterým byly z financování EU vyloučeny některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a v rámci EZFRV. Tímto rozhodnutím byly vyloučeny výdaje ČR v celkové výši 3.300.907,65 EUR z unijního financování. Toto rozhodnutí pak v sobě zahrnuje i

jednorázovou finanční korekci ve výši 30.606,96 EUR vztahující se k projektu SCHROM FARMS.

- [45] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 27. 1. 2023, č.j. SZIF/2023/0107582, byla ukončena administrace žádosti žalobce.
- [46] Žalovaný v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že jediným společníkem žalobce je obchodní společnost AGROFERT, a.s., IČO: 261 85 610, se sídlem Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4 (dále jen „AGROFERT“), protože je žalobce součástí koncernu AGROFERT. Jediným akcionářem společnosti AGROFERT byl dříve Ing. B., který byl současně veden v obchodním rejstříku jako předseda představenstva této společnosti. Dne 3. 2. 2017 Ing. A. B. vložil 628 kmenových akcií společnosti AGROFERT, s nimiž je spojen 100% podíl na hlasovacích právech a základním kapitálu společnosti AGROFERT, do svěřenských fondů tak, že 565 akcií bylo vloženo do svěřenského fondu AB private trust I, svěřenský fond, spravovaného svěřenským správcem Ing. Z. P., a zbývajících 63 akcií do svěřenského fondu AB private trust II, svěřenský fond, spravovaného svěřenským správcem JUDr. A. B. (dále jen „svěřenské fondy“).
- [47] Dále žalovaný konstatuje závěry auditního šetření č. UMB/2019/003/CZ týkající se PRV, resp. EZFRV, které se týkalo souladu fungování zavedených řídicích a kontrolních systémů za účelem vyloučení střetu zájmů, jak vyžadují čl. 72 až 75 nařízení č. 1303/2013, a akreditace platební agentury, čl. 36 odst. 3 a čl. 61 finančního nařízení, čl. 65 až 66 nařízení č. 1305/2013 a čl. 32 odst. 3 a čl. 59 nařízení č. 966/2012 (dále jen „Audit“).
- [48] Komise zahájila Audit v lednu 2019 v návaznosti na politickou činnost Ing. A. B., který se dne 29. 1. 2014 stal místopředsedou vlády ČR a ministrem financí a následně dne 6. 12. 2017 předsedou vlády ČR. Vzhledem k tomu, že Ing. A. B. byl v těchto obdobích veřejným funkcionářem dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů, zabývala se Komise výkladem ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, který zakazuje poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti. Komise v rámci Auditů vydala formální sdělení č.j. UMB/2019/003/CZ/RCOL ze dne 23. 2. 2021 (dále jen „Formální sdělení“), v němž Komise formulovala závěry Auditů. Žalovaný Formální sdělení obdržel dne 23. 2. 2021. Komise ve zjištěních uvedených v čl. 1. 1. 1. 2 Formálního sdělení dospěla k závěru, že v době, kdy byl Ing. A. B. jediným akcionářem společnosti AGROFERT, byl do řízení skupiny zapojen a toto zapojení spadalo do působnosti § 4 odst. 1 zákona o střetu zájmů. Výjimka podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o střetu zájmů se na Ing. A. B. nevztahovala. Dále Komise dospěla k závěru, že Ing. A. B. společnost AGROFERT nepřímo ovládal i poté, co založil Svěřenské fondy a vložil do nich všechny akcie ve společnosti AGROFERT představující podíl na základním kapitálu společnosti ve výši 100 %. V důsledku těchto zjištění Komise uzavřela, že Ing. A. B. ovládal oba Svěřenské fondy a prostřednictvím Svěřenských fondů ovládal též skupinu AGROFERT. Na základě toho útvary Komise uzavřely, že se na skupinu AGROFERT vztahuje zákaz uvedený v ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. Výsledkem Auditů tak je mj. závěr Komise, že žádosti o dotace od společností ze skupiny AGROFERT, které byly podány po 1. 9. 2017 a které dosud nejsou schváleny nebo již schváleny jsou, ale žalovaný je zatím neproplatil, jsou v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů a v rozporu s platnými právními

předpisy podle článku 6 nařízení č. 1303/2013. Pokud by výdaje spojené s takovými dotacemi byly zahrnuty do platebního výkazu, byly by Komisí považovány za neoprávněné.

- [49] Komise dále uvedla, že Ing. A. B. má vliv na rozhodování horizontálních orgánů EU a že byl zapojen do plnění rozpočtu EU v České republice. Zavedený řídicí a kontrolní systém proto nezabránil tomu, aby přidělování finančních prostředků EU nebylo ovlivněno střetem zájmů, zejména přidělování finančních prostředků EU na programy nebo do odvětví, které mohly zvýhodnit projekty předložené společnostmi ze skupiny AGROFERT. Auditoři Komise dále dovedli existenci možného osobního a/nebo hospodářského zájmu Ing. A. B. na přidělování prostředků z EU. Komise tedy dovedla střet zájmů i dle čl. 61 Finančního nařízení a související porušení povinnosti ČR dle čl. 36 odst. 3 Finančního nařízení zajistit, aby řídicí a kontrolní systémy zabránily přidělování finančních prostředků EU mimo střet zájmů.
- [50] Dne 11. 5. 2022 byla Zemědělským výborem Komise projednána souhrnná zpráva Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, jejímž prostřednictvím Komise členským státům sdělila vyhodnocení finančních částek, které musí být na základě Prováděcího rozhodnutí vyloučeny z unijního financování z důvodu jejich nesouladu s právem Evropské unie (dále jen „Souhrnná zpráva“).
- [51] Komise v rámci Formálního sdělení a Souhrnné zprávy shledala, že žádost společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o., IČO: 623 01 659, se sídlem Velké Albrechtice 327, 742 91 Velké Albrechtice, patřící stejně jako žalobce do koncernu AGROFERT) (dále jen „SCHROM FARMS“) o poskytnutí dotace z EZFRV je nezpůsobilá pro financování z EZFRV z důvodu nesouladu s právem EU. V návaznosti na tyto závěry vydala Komise prováděcí rozhodnutí 2022/908 ze dne 8. 6. 2022, kterým došlo k formálnímu ukončení Auditů (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“). Tím došlo mj. k jednorázové finanční korekci vztahující se ke předmětnému konkrétnímu projektu společnosti SCHROM FARMS.
- [52] Po citaci z pasáží Formálního sdělení žalovaný shrnul, že Komise po provedeném šetření dospěla k závěru, že žádosti o dotaci, podané společnostmi z koncernu AGROFERT po 1. 9. 2017, by (stejně jako uvedená žádost o dotaci společnosti SCHROM FARMS) podléhaly zákazu vyplývajícemu z ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, protože by jejich financování v rámci EZFRV bylo (z důvodu jejich poskytnutí v rozporu s platnými právními předpisy) vyloučeno.
- [53] Poté žalovaný přistoupil k aplikaci závěrů Formálního sdělení na žádost žalobce. Žalovaný konstatoval, že PRV je financován z prostředků EU. Při využívání unijních finančních prostředků je žalovaný povinen dodržet pravidla vyplývající z unijního práva. Dle čl. 36 odst. 3 Finančního nařízení členské státy dodržují zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace a zajišťují viditelnost činnosti EU při správě jejich finančních prostředků. Za tímto účelem členské státy plní své povinnosti spojené s kontrolou a auditem a přebírají z toho vyplývající odpovědnost stanovenou předmětným nařízením. Komise má dle čl. 75 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 právo přesvědčit se, zda členské státy tyto povinnosti plní a zda zavedly systémy řízení a kontroly, které jsou v souladu s tímto nařízením a s pravidly pro daný fond, a že tyto systémy během provádění programů účinně fungují. Komise má také dle čl. 85 nařízení č. 1303/2013 pravomoc provést finanční opravy prostřednictvím částečného nebo úplného zrušení příspěvku EU na daný program a získání částky zpět od členského státu s cílem vyloučit z unijního financování údaje, které jsou v rozporu s platnými právními předpisy.

- [54] Žalovaný tak dospěl k závěru, že právní závěry Auditů je nezbytné považovat za relevantní rovněž pro posouzení žádosti žalobce, nadto s přihlédnutím k povinnosti žalovaného vykládat právní předpisy tzv. eurokonformně, tedy i se zohledněním toho, jakým způsobem jsou v daném případě právní předpisy vykládány orgány EU. Současně žalovaný připomněl, že je povinen dle ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu rozhodovat v souladu s veřejným zájmem, který lze podle žalovaného v dané věci spatřovat v tom, aby nezpůsobilým příjemcům nebyly poskytovány dotace z veřejných prostředků, které následně mohou být důvodem pro finanční opravy. Takový postup má totiž negativní důsledky pro české veřejné rozpočty, když udržování stability veřejných rozpočtů je přitom rovněž veřejným zájmem.
- [55] Žalovaný se zřetelem na výše uvedené povinnosti a rovněž povinnost žalovaného jako platební agentury zajistit, aby operace podporované z evropských strukturálních a investičních fondů (včetně EZFRV) byly v souladu s platným právem Unie a členských států týkajícím se jeho uplatňování (srov. čl. 6 nařízení č. 1303/2013), prošetřil žádost o dotaci. Při tomto prošetření se žalovaný zabýval také tím, zda by dotace nebyla poskytnuta v rozporu s vnitrostátními či unijními pravidly stanovenými za účelem zabránění střetu zájmů, tedy zda by nebyla poskytnuta nezpůsobilému žadateli.
- [56] Žalovaný zjistil, že žalobce byl ke dni podání žádosti členem koncernu AGROFERT, kdy jediným společníkem žalobce byla společnost AGROFERT. Z těchto důvodů žalovaný dospěl k závěru, že právní závěry Komise uvedené ve Formálním sdělení vztahující se ke společnosti SCHROM FARMS se uplatní analogicky též v případě žalobce.
- [57] Na základě výše uvedeného tak žalovaný uzavřel, že poskytnutím dotace žalobci, který je součástí koncernu AGROFERT, by došlo v důsledku existence střetu zájmů ve smyslu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů k poskytnutí dotace v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy a zároveň tímto došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel a z nichž plyne, že projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel. Finanční prostředky poskytnuté žalobci na základě podané žádosti by tak byly (v případě jejich zahrnutí do platebního výkazu) ze strany orgánů EU považovány za neoprávněné, protože by došlo (stejně jako v případě dotace poskytnuté společnosti SCHROM FARMS) k jejich vyloučení z financování v rámci EZFRV. Žalovaný by pak musel přistoupit ke zpětnému vymožení neoprávněně poskytnuté dotace. S ohledem na to žalovaný ukončil administraci žádosti žalobce.
- [58] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
- [59] Soud předesílá, že se nynější věc liší od případů řešených Nejvyšším správním soudem v rozsudku sp. zn. 6 Afs 71/2023 a dalších obdobných, podle nichž má poskytovatel dotace široký prostor pro uvážení a může tak preventivně zohlednit i obavu z případného krácení státním rozpočtem vyplacených prostředků Komisí. Jak soud podrobněji rozebírá níže, odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu a žalovaného byla formulována odlišně – žalovaný se oproti Ministerstvu průmyslu a obchodu zabýval tím, zda je žalobce způsobilým žadatelem o dotaci; poukaz na hrozbu neproplacení dotačních prostředků byl, jak žalovaný v průběhu soudního řízení opakovaně potvrdil,

naopak oproti rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu toliko podpůrný. Všechny případy společností z koncernu Agrofert, které soudu napadly v tzv. druhé vlně v roce 2023, sdílejí společný skutkový základ, a právě tento je v podstatných rysech odlišuje od případů první vlny z roku 2021 (žaloby proti rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu). Na to žalobce opakovaně žalovaného ještě před vydáním napadeného rozhodnutí upozorňoval. Žalovaný se proto měl zabývat i tím, zda jsou předcházející závěry Komise, o něž se opíral, stále aktuální i v roce 2023 a zda, resp. do jaké míry jsou na daný skutkový stav přenositelné, zvláště pak tehdy, plynuly-li z podkladů, o něž žalovaný své rozhodnutí opřel, ve vztahu ke změněné skutkové situaci pochybnosti o pohledu Komise na financovatelnost projektu z dotačních prostředků.

- [60] Z týchž důvodů se nelze ztotožnit s právním názorem sedmnáctého senátu, který v souvisejících řízeních sesterských společností žalobce stejně formulované žaloby zamítl (rozsudky sp.zn. 17A 24/2023 a 17A 25/2023). S respektem k ustálené judikatuře NSS soud odmítl za žalovaného „doplnit“ do napadeného rozhodnutí konkrétní důvody pro ukončení administrace žádosti žalobce, které by na novém skutkovém půdorysu již „mohly“ obstát (viz dále). Takový postup totiž nedostojí základním principům správního soudnictví a odporuje zásadám, na nichž je přezkum správního uvážení soudy postaven. Odnímá žalobci právo na vícestupňové přezkoumání jeho tvrzení a ve svých důsledcích omezuje právo na spravedlivý proces (z nedávných viz rozsudek ze dne 22. 2. 2024, č.j. 8 Afs 258/2022-32, bod 24).
- [61] Naopak lze poukázat na rozhodovací činnost ostatních senátů zdejšího soudu (sp.zn. 18A 13/2023, 18A 12/2023, 10A 25/2023, 14A 34/2023, 14A 38/2023), jejichž náhled na situaci sesterských společností žalobce tento senát sdílí a jejichž odůvodnění přejímá.
- [62] Z logiky věci se soud nejprve musel zabývat žalobními námitkami brojícími proti odůvodnění napadeného rozhodnutí. Jen řádně odůvodněné závěry lze totiž přezkoumávat. Žalobce namítal, že vlastní odůvodnění žalovaného zcela absentuje. Napadené rozhodnutí podle něj neobsahuje výklad relevantních právních předpisů, vlastní úvahy žalovaného, z něhož by vyplýval právní závěr, a úvahy žalovaného o hodnocení důkazních prostředků založených ve spise. Namísto toho pouze cituje části Formálního sdělení. Pouhou citací závěrů Auditů nemohl žalovaný nahradit své vlastní právní posouzení věci; z napadeného rozhodnutí neplyne, jaká učinil žalovaný skutková zjištění, jak hodnotil jednotlivé důkazní prostředky a v jakém rozsahu se žalovaný se závěry Auditů ztotožnil. Z napadeného rozhodnutí dále ani neplyne, jak se žalovaný vypořádal s námitkami a návrhy žalobce, přičemž pouhou citací závěrů Auditů se s nimi vypořádat nemohl. Uvedené platí tím spíše, že Formální sdělení bylo vyhotoveno ještě před tím, než žalobce své námitky a návrhy vznesl, přičemž žalobce ani AGROFERT nikdy účastníky Auditů nebyli a neměli tedy možnost vykonávat žádná procesní práva.
- [63] Posouzení těchto námitek je v první řadě odvislé od pro věc rozhodné právní úpravy. Soud připomíná, že podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona o SZIF žalovaný *poskytuje dotace v souladu s tímto zákonem, zákonem o zemědělství, nařízeními vlády vydanými k jejich provedení a podle přímo použitelných předpisů Evropské unie upravujících financování společné zemědělské politiky*. V souladu s ustanovením § 11 odst. 4 se dotace poskytuje na základě dohody o poskytnutí dotace, podle odstavce 5 ovšem *na uzavření dohody o poskytnutí dotace podle odstavce 4 není právní nárok. Pokud Fond žádosti o dotaci před datem uzavření dohody podle odstavce 3 nevyhoví, sdělí písemně a bez zbytečného odkladu žadateli důvody nevyhovění*. Proti tomuto sdělení se nelze odvolat, připouští se toliko postup dle ustanovení § 153 odst. 1 písm.

a) správního řádu (v případě, že by sdělení bylo v rozporu s podmínkami, za kterých je poskytována dotace, ministerstvo jej usnesením zruší).

- [64] Soud tedy musel vyjít z charakteru dotace, o kterou v řízení jde. Poskytovaná investiční dotace podle zákona o SZIF je obdobně jako v případě dotací podle ustanovení § 14 odst. 1 rozpočtových pravidel dotací nenárokovou. Nemá-li žadatel o dotaci právní nárok na její poskytnutí, nemůže její poskytnutí legitimně očekávat – nárok na poskytnutí dotace vzniká až uzavřením dohody o poskytnutí dotace, do té doby má poskytovatel dotace „široký prostor pro uvážení, komu, za jakých podmínek a zda vůbec dotaci poskytne“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2015, č.j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS). Jak soud podrobněji rozebírá níže, následný soudní přezkum takového rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s.ř.s. omezuje na posouzení toho, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení, či zda je nezneužil, tedy zejména zda je správní uvážení logickým vyústěním řádného vyhodnocení skutkových zjištění a zda byly respektovány požadavky řádného procesu (obdobně citovaný rozsudek rozšířeného senátu). S tím pak úzce souvisí ustálenou judikaturou kladené požadavky na odůvodnění správního rozhodnutí založeného na správním uvážení.
- [65] Soud má k odůvodnění napadeného rozhodnutí i změnám pozice žalovaného v průběhu soudního řízení nemalé výhrady, které podrobněji analyzuje dále. Nemohl však přisvědčit tvrzení žalobce potud, že napadené rozhodnutí neobsahuje žádné úvahy žalovaného a vůbec nesplňuje požadavky ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, tedy že není nijak odůvodněno. Napadené rozhodnutí sice obsahuje rozsáhlou pasáž citace Formálního sdělení, na toto sdělení a rovněž Souhrnnou zprávu a Prováděcí rozhodnutí také žalovaný i na dalších místech čteně odkazuje. Z napadeného rozhodnutí (strana 10 a 11) však současně vyplývá, že žalovaný tyto podklady předestřel na podporu svého postupu a že je doprovodil i vlastními úvahami.
- [66] Žalovaný jednak poukázal na povinnost posoudit způsobilost žalobce ve světle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, potažmo soulad s právními předpisy EU i členských států obecně (čl. 6 nařízení č. 1303/2013), k čemuž také přistoupil, jak soud rozvádí níže. V rámci toho byl povinen zohlednit i výklad unijních orgánů – závěry Auditů jsou proto nepochybně relevantní. Zároveň soud z odůvodnění napadeného rozhodnutí dovozuje i obavu žalovaného z poskytnutí dotace nezpůsobilému příjemci, a tedy navazující hrozbu krácení finančních prostředků Komisí. Žalovaný totiž odkázal na čl. 85 nařízení č. 1303/2013, s tím, že finanční opravy podle tohoto ustanovení by měly negativní důsledky pro české veřejné rozpočty. Žalovaný též poukázal i na povinnost dbát o soulad svého postupu s veřejným zájmem, kterým je i udržování stability veřejných rozpočtů. Uvedl rovněž, že vzhledem k závěrům Auditů by prostředky vyplacené žalobci byly Komisí považovány za neoprávněné a byly tak vyloučeny z financování v rámci EZFRV (strana 11).
- [67] Z uvedeného vyplývá, že rozsáhlá citace Formálního sdělení, resp. Souhrnné zprávy byla dána snahou žalovaného promítnout postoj Komise do své rozhodovací praxe, resp. předejít finančním opravám, ke kterým Komise v minulosti již přistoupila (viz Prováděcí rozhodnutí). Není přitom pochybením, pokud správní orgán (obdobně jako soud) převezme do svého odůvodnění závěry jiného orgánu, pokud se s nimi ztotožňuje, popřípadě je považuje z jiného důvodu pro své rozhodnutí za relevantní. Zdejší soud opakovaně jak v případě dotací Ministerstva průmyslu a obchodu, tak žalovaného na podkladě nečinnostních žalob aproboval, že pro národní orgány je vysoce relevantní,

jakým způsobem vykládají relevantní právní předpisy unijní orgány (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2022, č.j. 18A 27/2022-58).

- [68] Soud tedy na tomto místě činí dílčí závěr, že napadené rozhodnutí odůvodnění i vlastní závěry žalovaného obsahuje, přičemž ani rozsáhlé citace závěrů jiných orgánů bez dalšího vadu, pro kterou by musel napadené rozhodnutí zrušit, nepředstavují.
- [69] Soud ovšem nemohl přehlédnout, že odůvodnění napadeného rozhodnutí neposkytuje dostatečně jasnou odpověď na otázku, o jaký důvod žalovaný ukončení administrace ve skutečnosti opřel – zda existenci střetu zájmů sám konstatoval, nebo jeho přístup vychází (jen) z obavy z dalšího postupu Komise, či zda rozhodnutí žalovaného stojí na obou těchto důvodech. Žalovaný ostatně i v průběhu soudního řízení jednou akcentoval existenci střetu zájmů, podruhé obavu, že by Komise prostředky z unijních fondů neproplatila. Sám přitom význam principu prevence coby základ svého rozhodnutí marginalizoval.
- [70] Určení, co bylo v napadeném rozhodnutí označeno za důvod ukončení administrace, resp. zda a do jaké míry byla obava z postupu Komise, resp. z krácení (neproplacení) dotačních prostředků, důvodem vydání napadeného rozhodnutí, byla přitom klíčovou i vzhledem k pozdějším závěrům Nejvyššího správního soudu ve vztahu k dotacím poskytovaným Ministerstvem průmyslu a obchodu. Bylo tomu především z pohledu nároků kladených na vypořádání se s námitkami zpochybňujícími závěr o nezpůsobilosti žalobce coby žadatele v rámci daného dotačního programu, ale obecněji z pohledu přenositelnosti již vyslovených závěrů Nejvyššího správního soudu na tuto věc.
- [71] Soud přitom dospěl z důvodů rozvedených vzápětí k závěru, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí ještě akceptovatelným způsobem postavil ukončení administrace na obou důvodech – jednak své rozhodnutí na rozdíl od případů řešených poukazovanými nedávnými rozsudky Nejvyššího správního soudu opřel o posouzení způsobilosti žalobce coby žadatele v rámci daného dotačního programu, když posuzoval střet zájmů podle ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů; resp. v tomto ohledu závěry Komise konstatující střet zájmů zcela převzal. Současně však nelze legitimně tvrdit, že napadené rozhodnutí nebylo přinejmenším zčásti postaveno rovněž na obavě z postupu Komise, resp. z obavy, že Komise při hodnocení způsobilosti žalobce dospěje k závěru o porušení pravidel vyplývajících z právního řádu ČR a práva EU a neproplatí České republice dotační prostředky, jako tomu bylo v případě jiné společnosti z koncernu, jak soud rozvede dále.
- [72] Soud tak předně musí souhlasit se žalobcem, že žalovaný poukázal na svou povinnost posoudit střet zájmů a jednoznačně uzavřel, že *při poskytnutí dotace Žadateli na základě podané Žádosti o dotaci by došlo v důsledku existence střetu zájmů ve smyslu ust. § 4c zákona o střetu zájmů k poskytnutí dotace v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy dle čl. 6 Nařízení č. 1303/2013*. Jinými slovy tak existenci střetu zájmů sám konstatoval (byť na podkladě závěrů Auditů). Tomu ostatně odpovídá i skutečnost, že v průběhu administrace provedl kontrolu, jejímž deklarovaným cílem bylo ověřit způsobilost žalobce jako příjemce dotace (srov. sdělení žalovaného z 21. 11. 2022 obsažené ve správním spise). Rovněž v soudním řízení žalovaný uvedl, že argumentace hrozbou neproplacení dotace byla jen podpůrná; základem jeho rozhodnutí byly závěry Komise o existenci střetu zájmů. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se současně, na rozdíl od rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu, explicitně neobjevuje pojem *prevence*, *riziko* či *správní uvážení*. Nelze tak zpochybňovat, že (jak žalovaný potvrdil v průběhu soudního řízení) nebylo postaveno (též) na závěru o střetu zájmů. V tomto se tedy nyní skutkový základ posuzovaného případ

odlišuje od skutkového stavu ve věcech, v nichž nedávno rozhodoval Nejvyšší správní soud, kde otázka způsobilosti žadatelů, resp. střetu zájmu Ing. B., nebyla (jak NSS uzavřel) rozhodovacím důvodem.

- [73] Pokud by žalovaný ustal jen na tomto rozhodovacím důvodu, byl by zajisté povinen vypořádat (přinejmenším reflektovat) námitky žalobce brojící proti použitelnosti či věcné správnosti závěrů Auditů (ostatně i podle Nejvyššího správního soudu k tomu nebylo Ministerstvo průmyslu a obchodu povinno v jím posuzovaných věcech právě a jen proto, že jeho rozhodnutí stála v rámci přípustných mezí správního uvážení na principu prevence). Žalobce v tomto ohledu argumentoval již v námitkách proti protokolu o kontrole ze dne 6. 12. 2022, později ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 30. 1. 2023, doručených téhož dne. Žalovaný jeho argumentaci adresně nevypořádal ani ve vyřízení námitek ze dne 28. 12. 2022, ani v napadeném rozhodnutí, v němž bez dalšího pouze přdestřel závěry Komise a blíže se nezabýval jejich správností či použitelností a již vůbec ne existencí střetů zájmů jako takovou. Pouze vágně hovořil o nutnosti závěry unijních orgánů zohlednit. Soud přitom v žádném případě nezpochybnuje vysokou relevanci zjištění unijních orgánů – členské státy jsou jistě povinny při administraci operačních programů postupovat v souladu se zněním, ale i smyslem unijních předpisů, vč. toho, jak jsou unijními orgány vykládány. V obecné rovině proto soud nevnímá jako vadu, pokud ze závěrů unijních orgánů žalovaný vychází (viz také rozsudek zdejšího soudu ve věci 18A 27/2022). Neznačená to ovšem, že závěry Komise jsou nezpochybnitelné či snad bez dalšího přímo závazné pro nekonečnou paletu nejrůznějších případů společností z koncernu Agrofert, ať jsou ty případy původnímu „podvozku“ Komise skutkově podobné, nebo ne.
- [74] Žalovaný v napadeném rozhodnutí citoval hned několik ustanovení nařízení č. 1303/2013 a finančního nařízení (viz část II. odůvodnění rozsudku), z nich ovšem formální závaznost závěrů Auditů pro orgány členského státu nutně nevyplývá (žalovaný ostatně sám jejich závaznost ve vyjádření z 1. 7. 2024 popřel). Žalovaný v napadeném rozhodnutí ani výslovně netvrdil, že by byl závěry Komise, potažmo Prováděcím rozhodnutím formálně vázán (tj. že by byl automaticky povinován administraci všech ostatních žádostí ukončit), v tomto směru vznášel určité argumenty až v duplice, zvláště s odkazem na čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie (který mj. stanoví, že *Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně*) a čl. 291 odst. 2 této smlouvy, upravujícího vydávání prováděcích aktů Komisí. Pokud se snad žalovaný domnívá, že je závěry Prováděcího rozhodnutí bez dalšího vázán, měl tyto úvahy rozvést především v odůvodnění svého rozhodnutí a alespoň takto se s námitkami žalobce vypořádat. Měl tak učinit tím spíše v situaci, když se podle všeho kloní k tomu, že se ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů na zemědělské dotace vůbec nepoužije (str. 10 vyjádření k žalobě) a zejména když se daný akt týkal jiné společnosti a především jiné skutkové situace, pokud jde o Ing. B. v pozici předsedy vlády; srovnatelnost obou věcí tak byla přinejmenším sporná.
- [75] V této části je proto napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné – žalovaný se nemůže na jedné straně opírat o existenci střetu zájmů konstatovanou Komisí (a sám tvrdit, že by došlo k porušení ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů, potažmo čl. 6 nařízení 1303/2013) a na straně druhé nijak nereagovat na odpovídající námitky žalobce. Pokud se snad zcela ztotožnil se závěry Komise, vč. aplikovatelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů apod., měl přinejmenším k argumentaci žalobce na již vyslovené závěry odkázat. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí ovšem nelze spolehlivě rozeznat, že by se žalovaný se závěry Komise ztotožnil, z jeho následného postoje v soudním řízení lze spíše dovozovat, že si závěry

Komise ve skutečnosti neosvojil: má poněkud rozporuplně za to, že je musí zohlednit, nutně s nimi však nesouhlasí. Za vypořádání žalobních námitek tak nelze považovat ani citaci Formálního sdělení. Identifikované vady napadeného rozhodnutí však soud při vědomí závěrů vyslovených v nedávných rozsudcích Nejvyššího správního soudu nesměly bez dalšího vést k jeho zrušení. Pokud by totiž bylo napadené rozhodnutí opřeno i o další rozhodovací důvod a bylo by v rámci přípustných mezí správního uvážení postaveno na principu prevence, mohlo by napadené rozhodnutí (ve světle závěrů NSS) při dodržení požadavků kladených ustálenou rozhodovací praxí na provedení a zachycení správní diskrece obstát.

- [76] Jak přitom soud naznačil výše, ač by poněkud matoucí obrana žalovaného v průběhu soudního řízení mohla vyústit v jiný závěr, napadené rozhodnutí bylo přinejmenším zčásti postaveno rovněž na obavě z postupu Komise o krácení, resp. neproplacení dotačních prostředků. Na způsob, jakým žalovaný pracoval se závěry Komise, totiž lze nahlížet ještě jinou optikou, tedy právě tak, že žalovaný z postoje Komise dovozoval obavu (či velkou pravděpodobnost), že finanční prostředky vyplacené žalobci nebudou posléze proplaceny z unijních fondů (Komise bude postupovat analogicky k věci SCHROM FARMS a prostředky označí za nezpůsobilé k financování z EZFRV). Ač jej sám žalovaný v průběhu soudního řízení oslabuje, fakticky jde o další důvod zamítnutí žádosti: žalovaný se přitom výslovně opírá i o povinnost dbát o veřejný zájem, konkrétně i o zájem na ochraně veřejných rozpočtů, výslovně poukazuje i na nebezpečí vyloučení dotace z financování z EZFRV. Žalovaný nezmínil princip prevence, z kontextu napadeného rozhodnutí je však zřejmé, že ukončení administrace opírá nejen o existenci střetu zájmů jako takovou, ale vůbec o předpoklad neproplacení žalobci přiznaných finančních prostředků (že by Komise postupovala obdobně jako v případě SCHROM FARMS). Přes jistou argumentační neobratnost a strohost lze proto připustit, že napadené rozhodnutí je fakticky vystavěno i na tomto důvodu [v této souvislosti soud připomíná, že NSS považoval obavu z neproplacení finančních prostředků Komisí, resp. tam neexistenci zdroje financování, za samostatný důvod nepřiznání dotace (např. rozsudek ze dne 27. 9. 2023, č.j. 10 Afs 9/2023-75, bod 17)].
- [77] Potom by napadené rozhodnutí mohlo v soudním přezkumu stále obstát, obstála-li by argumentace založená na obavě či předpokladu neproplacení finančních prostředků (ochraně veřejného zájmu). Byla by to obdobná situace jako v případech již řešených Nejvyšším správním soudem v nedávných rozhodnutích. Byť byly ve věcech, kterými se zabýval Nejvyšší správní soud, poskytnuty dotace společností koncernu AGROFERT podle rozpočtových pravidel, nikoli podle zákona o SZIF, z hlediska rozhodovacího důvodu, opřené o volnou správní úvahu, by se s ohledem na nenárokovost dotace jednalo o podobnou situaci.
- [78] Předestřenou optikou by pak nemohly být důvodné ani jiné žalobní body. Pokud by totiž popsany důvod napadeného rozhodnutí, tj. ochrana veřejného rozpočtu z důvodu reálného rizika neproplacení poskytnutých prostředků z EZFRV, obstál, jakékoliv hodnocení důkazních prostředků, výklad právních předpisů ze strany žalovaného, stejně jako vypořádání námitek nad rámec či v rozporu se závěry Komise by nemohly na závěrech žalovaného nic změnit. Na uvedeném by nic neměnila ani skutečnost, že žalobce a ani společnost AGROFERT nebyly účastníky auditu (viz i rozsudek NSS ve věci sp.zn. 6 Afs 71/2023, bod 39). Pouze pro úplnost soud dodává, že součástí žalovaným předloženého správního spisu je mj. Formální sdělení, Závěrečná zpráva i Souhrnná zpráva a Prováděcí

rozhodnutí, tedy veškeré podklady, které byly podkladem napadeného rozhodnutí. S těmito podklady měl žalobce možnost se seznámit a případně se k nim vyjádřit. To, že ve správním spise nejsou založeny statuty svěřeneckých fondů, případně další podklady, ze kterých vycházela Komise, nemůže založit nezákonnost napadeného rozhodnutí, tyto podklady by totiž nemohly nic změnit na důvodu vydání napadeného rozhodnutí, kdy se žalovaný závěry Komise sám nijak nezabýval; toliko je převzal (též) jako zdroj svých obav o neproplacení dotace v této věci. Výše předestřenou optikou by napadené rozhodnutí netrpělo ani deficity ve vztahu k ne úplně pochopitelným úvahám žalovaného ve vyjádření k žalobě, týkajícím se (ne)použitelnosti ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů v tomto řízení. Soud doplňuje, že neshledal důvod k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU; v rovině, v jaké byla žalovaným nastíněna, se ostatně předmětu řízení ani nedotýkala. Proto tomuto procesnímu návrhu nevyhověl.

- [79] Konstrukce žalovaného postavená nejen na hodnocení střetu zájmů (převzetí závěrů Komise), ale též na obavě či přesvědčení, že dotace nebude proplacena (že Komise bude postupovat obdobně jako ve věci SCHROM FARMS), nutně ovlivnila i relevanci námitek stran věcné nesprávnosti závěrů Auditu, které se tak mívají s rozhodovacími důvody, jak je zdejší soud identifikoval (veřejný zájem na ochraně rozpočtu). Vycházel-li žalovaný i z existence rizika, že dotace nebude proplacena, musel vzít závěry Komise vyslovené ve Formálním sdělení a Souhrnné zprávě v potaz bez dalšího (jeho vlastní posouzení by na jeho závěru nemohlo nic změnit). V této souvislosti soud zdůrazňuje, že připomínky, které byly ze strany ČR vůči závěrům orgánů Komise vzneseny a které mj. napadaly použití ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů obdobným způsobem, jak je to činěno v podané žalobě, nebyly shledány orgány Komise důvodnými (viz i Formální sdělení). Soud ostatně považuje za zcela přirozené, že se postoj žalovaného v průběhu řízení o žádosti vyvíjel. Ze samotného odůvodnění napadeného rozhodnutí ostatně nevyplývá, že by je jakkoliv zpochybňoval, případně s nimi polemizoval.
- [80] S ohledem na vše výše řečené se tak (i s přihlédnutím k závěrům NSS) jádro posouzení celé věci a důvodnosti žaloby koncentruje do posouzení otázky, zda ob stojí fakticky druhý rozhodovací důvod napadeného rozhodnutí. Jinak řečeno, zda optikou relevantních dílčích námitek vznesených žalobcem ob stojí způsob, jakým žalovaný vystavěl, podložil a odůvodnil své závěry o obavě z postupu Komise, a zda při tom postupoval v rámci přípustných mezí správního uvážení a za dodržení požadavků kladených ustálenou rozhodovací praxí na provedení a zachycení správní diskrece.
- [81] K dílčím námitkám zpochybňujícím přezkoumatelnost odůvodnění stran tohoto rozhodovacího důvodu přitom soud předesílá, že žalobci nelze v souladu s dříve uvedeným přisvědčit potud, že by tento rozhodovací důvod nebyl v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec zachycen. Jak soud již vyložil, žalovaný poukázal na obavu, že v důsledku závěrů Komise je ohroženo proplacení finančních prostředků z unijních fondů.
- [82] Soud přitom nepochybně, že pokud Komise dospěla v (podle žalovaného) skutkově obdobném případě k závěru o existenci střetu zájmů a v návaznosti na to přistoupila k finanční korekci, lze pochopit, že chtěl žalovaný tento závěr zohlednit. Jak zdejší soud konstatoval již v rozsudku ze dne 8. 3. 2023, č.j. 9 A 128/2021-155, týkajícím se dotací Ministerstva průmyslu a obchodu, akcent na opatrnost a prevenci při poskytování finančních prostředků ze státního, respektive veřejného rozpočtu nelze bez dalšího považovat za vybočení z mezí správního uvážení, natož za jeho zneužití. Oporu pro takový postup představuje i kapitola 4 písm. nn) první věty obecné části Pravidel, dle které v případě

probíhajícího auditu/kontroly, kdy je příslušnými orgány EU či ČR (např. Komise) učiněno zjištění, které vyjadřuje pochybnost o plnění podmínek poskytnutí dotace, je žalovaný oprávněn učinit nezbytné administrativní kroky k ochraně finančních zájmů, vč. pozastavení administrace žádosti.

- [83] Jinou otázkou však v souladu s dříve uvedeným je, zda žalovaný při formulaci svých rozhodovacích důvodů dostal všem s tím spojeným požadavkům. Soud přitom z dále rozvedených důvodů dospěl k závěru, že (převážně implicitní) úvaha žalovaného založená na tom, že nic nenasvědčuje tomu, že by Komise při stejných skutkových okolnostech své stanovisko jakkoliv změnila a že pro takovou změnu nedává Formální sdělení, Souhrnná zpráva a rovněž ani Prováděcí rozhodnutí žádný prostor, vybočila na daném skutkovém půdorysu z přípustných mezí správního uvážení, a že žalovaný byl přinejmenším povinen vypořádat se s konkrétními námitkami, jimiž žalobce přenositelnost závěrů Komise na změněný skutkový stav zpochybňovala. Proto soud musel přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí.
- [84] Konstrukce žalovaného, opřená o dosavadní postup Komise a obavu z následků pro veřejné rozpočty v situaci, kdyby její závěry nerespektoval, mohla totiž obstát jen tehdy, rozhodoval-li by skutečně v obdobné situaci (za obdobného skutkového stavu) jako Komise; popřípadě, pokud by zdůvodnil, proč závěry vyslovené na jiném skutkovém půdorysu považuje za potřebné reflektovat i v nynější věci. Tím spíše pak tomu bylo v případě, pokud podklady, o něž žalovaný své rozhodnutí opřel, ve vztahu ke změněné skutkové situaci obavy stran krácení dotačních prostředků nepotvrzovaly.
- [85] V této souvislosti totiž žalobce konkrétně namítal, že žalovaný vycházel ze skutkového stavu, který v době vydání napadeného rozhodnutí netrval. Závěry Komise vyjádřené ve Formálním sdělení byly podmíněny tím, že Ing. B. byl předsedou vlády ČR, a tedy veřejným funkcionářem dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. K okamžiku vydání napadeného rozhodnutí však již Ing. A. B. předsedou vlády více než rok nebyl. Podle ustálené rozhodovací praxe (např. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č.j. 1 As 24/2011-79) se skutkový a právní stav posuzuje k okamžiku vydání rozhodnutí. Z ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů dle ní plyne, že zákaz se vztahuje k okamžiku poskytnutí dotace, tj. vydání rozhodnutí o jejím poskytnutí. Žalovaný však podmínky ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů posuzoval k okamžiku podání žádosti, čímž popřel nejen gramatický výklad tohoto ustanovení ale i jeho smysl a účel. Skutečnost, že „poskytnutí dotace“ označuje okamžik vydání rozhodnutí nebo uzavření dohody o poskytnutí dotace, je ustálená jak v praxi správních soudů, tak Tribunálu EU (rozhodnutí T 109/01, *Fleuren Compost BV v. Komise*).
- [86] Žalovaný nadto dle žalobce závěry Auditů špatně interpretoval; Komise ve Formálním sdělení uvádí, že v dotacích, které byly společnosti AGROFERT poskytnuty od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017, kdy Ing. B. nebyl členem vlády, Komise neshledala žádnou nesrovnalost, a to bez ohledu na to, zda byl členem vlády v době, kdy bylo o dotaci žádáno. Závěry Auditů vyjádřené ve Formálním sdělení nelze nyní aplikovat ani analogicky odkazem na žádost společnosti SCHROM FARMS, jelikož o žádosti společnosti SCHROM FARMS bylo žalovaným rozhodováno v době, kdy Ing. B. vykonával funkci předsedy vlády ČR. Poskytnutí dotace dle žalobce nijak nebránilo ani znění kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel. Před vydáním napadeného rozhodnutí nemohla být žádost v rozporu s ustanovením § 4c zákona o střetu zájmů, neboť zákaz poskytnutí dotace upravený tímto ustanovením se vztahuje právě až k momentu vydání rozhodnutí o žádosti o dotaci.

- [87] Žalovaný naproti tomu poukazoval na závěry Komise, jež podle něj jasně indikují, že rozhodným okamžikem je podání žádosti po 1. 9. 2017, přičemž dotace poskytnuté na podkladě takových žádostí by Komise neproplatila.
- [88] Soud předně zdůrazňuje, že žalobce změnu skutkového stavu (Ing. B. přestal být předsedou vlády) namítal již v námitkách k protokolu o kontrole, stejně jako ve vyjádření k podkladům rozhodnutí. Poukazoval na to, že rozhodným je skutkový a právní stav v době poskytnutí dotace a argumentoval i proti tomu, že by byl případ SCHROM FARMS z tohoto důvodu analogickým. Žalovaný přitom v odůvodnění napadeného rozhodnutí na tuto skutečnost nijak výslovně nereagoval. Bez jasné návaznosti na tuto otázku pouze odkázal na to, že v projednávaném případě by došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel, přičemž příslušné ustanovení toliko ocitoval. Z citace uvedeného ustanovení vyplývá, že projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od okamžiku podání žádosti. Z argumentace předestřené v podáních soudu lze usoudit, že z citovaného požadavku žalovaný dovozuje, že pokud žalobce podal žádost v době, kdy Ing. B. byl předsedou vlády, konkrétně dne 31. 7. 2020, žádost podmínky Pravidel nesplňovala – žádost neodpovídala právní úpravě (nebyla dodržena podmínka způsobilého žadatele).
- [89] Soud přitom nepopírá, že vidí dobré důvody, aby se posouzení způsobilosti žadatele z pohledu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů vztahovalo nikoli jen na okamžik rozhodnutí o žádosti, ale na celou dobu od jejího podání (Ing. B. byl ke dni podání žádosti předsedou vlády a do určité míry se tak podílel na plnění rozpočtu EU v ČR). V této souvislosti lze odkázat i na části Formálního sdělení, respektive Souhrnné zprávy zabývající se možnostmi vlády odvolat státního zaměstnance atd. Soud poukazuje i na rozsudek zdejšího soudu pod sp.zn. 18 A 27/2022, bod 42, v němž nevyloučil relevanci závěrů Auditů ani pro případy, kdy již Ing. B. není předsedou vlády. Podrobněji se již ovšem touto otázkou a souvisejícími námitkami žalobce, jimž rovněž nelze upřít *ratio*, nezabýval, jelikož tyto úvahy měl nejprve učinit žalovaný. Ten měl tedy buďto sám zkoumat existenci střetu zájmů, nebo logicky zdůvodnit, že by k aplikaci Pravidel s ohledem na své dřívější závěry nutně či s rozumnou mírou pravděpodobnosti přistoupila Komise (a tudíž žalobci dotaci raději nepřizná).
- [90] Jinými slovy žalovaný nemohl dovozovat nedodržení podmínek dotace (rozpor s právními předpisy) v situaci, kdy se i) existencí střetu zájmů sám věcně nezabýval, nevypořádal se s otázkami vznesenými v této souvislosti žalobcem a přezkoumatelně nezdůvodnil, zda Ing. B., byť jen v době podání žádosti v této věci, ve střetu zájmů byl či nikoli. Vzhledem k povaze dotace mohl žalovaný jistě zohlednit i ii) obavu o neproplacení poskytnutých prostředků Komisí. Ani tehdy se ovšem nemohl v kontextu námitek uplatněných žalobcem opakovaně již před vydáním napadeného rozhodnutí vyhnout posouzení, zda jej závěry Auditů k takovému závěru skutečně opravňují. Taková úvaha, byť činěna v rovině správního uvážení, totiž nemůže být zcela svévolná či nepodložená [ani kapitola 4 písm. nn) obecné části Pravidel přitom fakticky neříká nic jiného, než že je na uvážení žalovaného, zda administraci žádosti v případě zjištěných pochybností ukončí]. Právě naopak, předpokladem soudního přezkumu volné správní úvahy je kromě jiného především řádné odůvodnění, neboť právě v něm se taková úvaha zhmotňuje.
- [91] Rovněž z citovaného rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp.zn. 9 Ads 83/2014 vyplývá, že prostor pro uvážení správního orgánu má vždy své limity. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno, vždy je nutné zohlednit konkrétní okolnosti daného případu. Součástí soudního přezkumu je totiž i posouzení, zda správní uvážení je logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění. Z rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005,

č.j. 6A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS, vyplývá, že správní orgán musí uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl.

- [92] Ustálená rozhodovací praxe správních soudů tedy podmiňuje realizaci volné správní úvahy řádným zjištěním skutkového stavu a náležitým odůvodněním skutkových i právních úvah správního orgánu – lapidárně řečeno, kvalitu výstupu (volné úvahy) předurčují kvalitní vstupy a logické a konsekventní úvahy při jejich hodnocení. Volná správní úvaha nemůže obstát v situaci, kdy se soud může jen domnívat, proč správní orgán k tomu či onomu závěru dospěl. Z nedávné doby lze poukázat např. na již citovaný rozsudek NSS sp.zn. 8 Afs 258/2022, v němž NSS v dotační věci (tedy v oblasti volné úvahy správního orgánu) kladl, byť v jiné souvislosti, na odůvodnění správního rozhodnutí přísné požadavky a zdůraznil, že soud nemůže nahradit či podstatně doplnit odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí vlastními úvahami.
- [93] Odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom nejenže neposkytuje jasnou oporu pro přesvědčení žalovaného o krácení prostředků i v případě, kdy Ing. B. není předsedou vlády, ale ani z podkladů, o něž své závěry opřel, se takový závěr jasně nepodává. Podklady Auditů, jejichž automatické a paušální převzetí fakticky tvořilo základ předmětného rozhodovacího důvodu, naopak na řadě míst nasvědčují spíše opačnému závěru či přinejmenším vyvolávají relevantní pochybnosti o tom, zda by Komise na svém závěru o nezpůsobilosti žadatele setrvala. Z pohledu soudu jak z Formálního sdělení, tak Závěrečné (konečné stanovisko čj. UMB/2019/003/CZ/FILLT) i Souhrnné zprávy vyplývá, že Komise poměrně konzistentně pracuje s předpokladem, že nezpůsobilými by byly výdaje spojené s projekty (žadostmi), které byly *schváleny během období, kdy existoval střet zájmů*. Soud zde poukazuje na s. 6 Závěrečné zprávy, resp. s. 58 Souhrnné zprávy. K odkazu žalovaného na s. 5 Závěrečné zprávy, resp. s. 22 (obdobně i 33, pozn. soudu) Souhrnné zprávy, kde se uvádí, že *zákaz stanovený v § 4c zákona o střetu zájmů se tedy v plném rozsahu vztahuje na veškeré žádosti o dotace podané dne 1. září 2017 nebo po něm. [...] Útvary Komise rovněž zanalyzovaly seznam žádostí od společností ze skupiny AGROFERT, které dosud nejsou schváleny nebo již schváleny jsou, ale SZIF [tj. Žalovaný] je zatím neproplatil. Útvary Komise konstatovaly, že 37 projektů s žádostí podanou po 1. září 2017 [vč. Projektu] by muselo podléhat zákazu stanovenému v § 4c zákona o střetu zájmů, a muselo by tudíž být z financování v rámci EZFRV vyloučeno*, uvádí soud následující. Jakkoli byly obě zprávy vyhotoveny v době, kdy již Ing. B. nebyl předsedou vlády, z celkového kontextu je zřejmé, že jde o shrnutí (zopakování) předchozích závěrů Komise (z předchozích fází Auditů, např. z Formálního sdělení). Nelze z toho automaticky dovozovat, že by Komise do budoucna konstatovala nezpůsobilost všech „běžících“ projektů. K pochybnostem ohledně výkladu ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů přispívají i dvě rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu, jež soud provedl k důkazu. Jakkoli se týkala jiného dotačního programu (tedy i dotační pravidla mohla být jiná) a byť byla činěna dle jiné právní úpravy (rozpočtových pravidel), vzhledem k poskytnutí dotace je zřejmé, že MPO nepovažovalo z pohledu citovaného ustanovení dotační žádosti nadále za problematické; ty přitom byly podány 24. 4. 2018, resp. 20. 6. 2020, tedy v době, kdy byl Ing. B. předsedou vlády.
- [94] Nejistotě o budoucím postoji Komise nasvědčuje i žalobcem před vydáním napadeného rozhodnutí opakovaně akcentovaná námitka, že Komise neshledala žádnou nesrovnalost v dotacích, které byly společností ze skupiny AGROFERT poskytnuty v období od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017, kdy Ing. B. nebyl členem vlády (viz i s. 8 napadeného rozhodnutí a s.

28 a 29 Formálního sdělení). Ještě konkrétněji se k tomu na s. 68 a 69 Formálního sdělení s odkazem na dodatek obsahující původní závěry auditního šetření uvádí, že *útvary Komise berou na vědomí, že A. B. nebyl od 25. května 2017 do 5. prosince 2017 veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů [...] Útvary Komise rovněž souhlasí s tím, že musí být ke dni vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace posouzeno, zda nejsou naplněny podmínky § 4c zákona o střetu zájmů zakazující za stanovených podmínek poskytnout dotaci. Vzhledem k tomu mají útvary Komise za to, že se § 4c českého zákona o střetu zájmů nevztahuje na žádné projekty skupiny AGROFERT, pro něž bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace v období od 25. května 2017 do 5. prosince 2017.*

- [95] Opíral-li se tedy žalovaný o citované podklady, nepochybně se měl s těmito rozpory vypořádat a přezkoumatelně zdůvodnit, proč se i přes jejich výše citované pasáže domnívá, že by Komise i v tomto případě dotaci neproplatila. To tím spíše, pokud předmětnou změnu skutkového stavu žalobce namítal. Nelze přitom vyloučit, že žalovaný nakonec dospěje ke stejnému závěru – soud jinými slovy nezpochybňuje možnost žalovaného dotaci nepřiznat, zohlednit závěry Komise či jiná zjištění, musí tomu ovšem být na základě komplexního posouzení této otázky, z něhož se bude logicky podávat, že obavy či přesvědčení žalovaného o krácení dotačních prostředků jsou dostatečně podloženy.
- [96] Pouhý odkaz na kapitulu 4 písm. k) obecné části A Pravidel soud v tomto ohledu považuje za zcela nedostatečný. Pakliže ze závěrů Komise *jednoznačně* nevyplývá více než to, že projekty nesmí být schváleny v době, kdy existoval střet zájmů, nelze úvahy žalovaného o krácení finančních prostředků prozatím označit za racionální a logické vyústění učiněných skutkových zjištění (*a contrario* rozsudek NSS sp.zn. 6 Afs 71/2023, bod 36) a takovou správní úvahu soud prozatím nemůže akceptovat. Soud dodává, že Komise posuzovala projekty téhož dotačního programu a přitom ani náznakem nikdy výslovně netvrdila, že by ustanovení § 4c muselo být dodrženo po celou dobu administrace žádosti. S těmito rozpory, zvláště pokud byly žalobcem namítány, se měl žalovaný přinejmenším zevrubně vypořádat a přezkoumatelně vysvětlit, proč může být případné porušení příslušné části Pravidel z pohledu dosavadních závěrů Komise reálným důvodem neproplacení dotace. Akceptoval-li by soud postoj žalovaného bez dalšího, stal by se soudním přezkum ryze iluzorním (a prostor pro správní úvahu ničím neomezeným a zcela arbitrárním).
- [97] Soud proto shrnuje, že žalovaný nemohl ukončit administraci žádosti, aniž svou volnou úvahu přezkoumatelně odůvodnil a především vysvětlil, proč tak činí přesto, že z podkladů, o něž žalovaný své rozhodnutí opřel, plynuly ve vztahu ke změněné skutkové situaci pochybnosti o pohledu Komise na financovatelnost projektu z dotačních prostředků.
- [98] Soud ze shora uvedených důvodů shledal, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a proto jej podle ustanovení § 78 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 76 odst. 1 písm. a) b) s.ř.s. zrušil a věc žalovanému v souladu s ustanovením § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný právním názorem soudu vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.). Zohlední tak veškeré shora uvedené závěry soudu, a proto jednoznačně vymezí rozhodovací důvod, o nějž své rozhodnutí opírá, tj. zda jím je existence střetu zájmů, závazné závěry Komise, popřípadě obavy či předpoklad vyloučení dotačních prostředků z financování Komisí. V návaznosti na vymezený rozhodovací důvod vypořádá odpovídající námítky žalobce a bude-li se opírat o závěry Komise, musí se zabývat tím, zdali jsou s ohledem na změnu skutkového stavu nadále relevantní.

- [99] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč a dále odměnu zástupkyně žalobce JUDr. Sylvie Sobolové, advokátky. Mimosmluvní odměna činí 18.600 Kč za 6 úkonů právní služby [převzetí právního zastoupení, písemné podání k soudu (žaloba, replika ze dne 22. 6. 2023 a vyjádření ze dne 7. 6. 2024) a účast na jednání soudu dne 20. 6. 2024 a dne 3. 7. 2024 v délce do dvou hodin] po 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právní zástupkyně ve výši 1.800 Kč za 6 úkonů právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tento povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 27.684 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 3. července 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu